

Eerste rapportage effecten coronacrisis

Juni 2020

06-07-2020

Financiën

Portefeuillehouder: A.J.M. Scholten
Afdelingsmanager: K. Deutekom
Afdeling: Directie

Compensatie Rijk

Het zijn uitzonderlijke tijden voor gemeenten. Juist in deze tijden is er behoefte aan duidelijke financiële kaders. In de meicirculaire heeft het Rijk een eerste handreiking gegeven.

Uitgangspunt is dat medeoverheden niet in de financiële problemen komen door de corona-aanpak, en dat de dienstverlening aan burgers en bedrijven op peil blijft. Tegelijkertijd is er nog veel onzeker. Op 28 mei is daarom een eerste pakket aan financiële compensatie bekend gemaakt. De volgende toezeggingen zijn gedaan:

1. € 2.000 mln. Tozo regeling;
2. € 90 mln. kwijtschelding huur sportverenigingen;
3. € 18 mln. gemiste bijdragen WMO;
4. € 8,3 mln. vergoeden gemeentelijke eigen bijdrage op specifieke voorzieningen voor zover een gemeente deze heeft.

In de meicirculaire geeft het kabinet aan dat zij het belangrijk vindt in deze bijzondere tijd de schommelingen voor medeoverheden te dempen; hoe stabiel de inkomsten, hoe minder verstoringen van het gemeentelijke begrotingsproces. In overleg met de VNG¹ en het IPO² is daarom besloten om de stand van het **accres** (volume en loon- en prijsontwikkeling) **te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021**. Als er zich grote onverwachte wijzigingen voordoen zullen de fondsbeheerders hierover met het IPO en de VNG in gesprek gaan. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Hierover zal het kabinet te zijner tijd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies vragen.

Zoals vermeld is het op peil houden van de dienstverlening als één van de uitgangspunten benoemd en maakt onderdeel uit van het totaalpakket waarvoor het rijk een vergoeding geeft aan gemeenten. Boven op de eerder bekendgemaakte toezeggingen is op 28 mei aangegeven dat er een bedrag van € 566 mln. beschikbaar wordt gesteld voor de periode maart tot juni. Er is bij het opmaken van deze notitie nog geen duidelijkheid over de verdeling naar de afzonderlijke gemeenten. Niet alle in de kamerbrief genoemde bedragen zijn van toepassing op onze gemeente, denk bijvoorbeeld aan de derving van parkeerbelasting of taken die door de centrumgemeenten wordt bekostigd (zoals Vrouwenopvang).

Kijkend naar de afzonderlijk genoemde compensaties in de brief en de taken die de gemeente (hierin) uitvoert, ligt het in de verwachting dat voor de volgende onderwerpen (deels) een vergoeding kan worden verwacht (bedragen zijn op macro-niveau):

1. € 46 mln. Compensatie uitstel noodzakelijk hulp Jeugd en WMO (inhalzorg) -> Let wel, op basis van nacalculatie;
2. € 90 miljoen Sociale werkvoorzieningen (WSW);
3. € 60 mln. Cultuur. Hoewel verwacht dat dit slechts gedeeltelijk is, omdat de culturele voorzieningen voor kleinere gemeenten beperkter zijn dan grote steden;
4. € 23 mln. noodopvang voor kinderen met ouders met vitaal beroep.

¹ Vereniging Nederlandse Gemeenten

² Inter Provinciaal Overleg

Uiteraard zullen wij, voor de regelingen waarop wij als gemeente een beroep kunnen doen, een aanvraag indienen.

Versoepeling invorderingsbeleid

Het Corona crisis heeft een groot financieel effect op de economie, zo ook voor de ondernemers en inwoners van Diemen. Het Rijk heeft inmiddels diverse ondersteunende maatregelen getroffen. Als gemeentelijke overheid hebben wij ook geanticipeerd en willen we voorkomen dat ondernemers failliet gaan of inwoners in de bijstand terecht komen. In samenwerking met Duo+ en Gemeentebelastingen Amstelland is onderzocht welke mogelijkheden daartoe zijn.

De gemeente heeft in de basis haar eigen beleidsvrijheid hoe met het invorderingsbeleid tijdens de coronacrisis om te gaan. Voor de invorderingen die via een samenwerkingsverband worden uitgevoerd is het vanzelfsprekend samen met de partners een zo eenduidig mogelijk beleid te voeren. Dit heeft geleid tot de volgende afspraken:

- alle nog niet verzonden belastingaanslagen na 1 juni 2020 versturen, met uitzondering van de leges die volgen uit de legesverordening (burgerzaken, bouwvergunningen en dergelijke);
- alle andere reguliere facturen gewoon volgens aangegane overeenkomsten verzenden, met uitzondering van de huur van grond, gebouwen en sportaccommodaties. Deze facturatie zal vanaf 1 juni plaatsvinden zodat we in de tussentijd kunnen nagaan welke maatwerkmaatregelen mogelijk zijn (zie programma 'Vrije tijd' en 'Gebiedsontwikkeling' voor uiteindelijke uitwerking);
- tot 1 september 2020 de invorderingsmaatregelen voor alle facturering, belastingen en overige verkoopfacturen uitstellen (geen verzending van aanmaningen en dwangbevelen);
- ruimhartige opstelling bij aanvraag en invulling van betalingsregelingen.

Met name in de beginperiode van de coronacrisis is Gemeentebelastingen Amstelland overstelpt met vragen. Zoveel als mogelijk is de aanwezige capaciteit ingezet om de vragen af te handelen. Wanneer vanaf 1 september de invordering weer wordt opgepakt zal dit ongetwijfeld weer tot veel telefoontjes en maatwerkafspraken leiden. Gemeentebelastingen Amstelland voorziet dat hiervoor extra capaciteit moet worden ingehuurd. Temeer omdat de andere reguliere belastingwerkzaamheden, zoals de waardering van de WOZ-waarde, ook uitgevoerd moet worden. Verwacht wordt een aanvullende bijdrage van € 25.000.

Voor Duo+ geldt dit in mindere mate omdat er veel minder invorderingen via Duo+ verlopen. Zoals aangegeven op het programma 'Samen besturen' zal Duo+ ook inzichtelijk maken wat de effecten voor de bedrijfsvoering zijn. Uit die notitie zal blijken of een aanvullende bijdrage noodzakelijk is.

Meer oninbare vorderingen

De coronacrisis zal ertoe leiden dat lang niet alle vorderingen geïnd kunnen worden. Gemeentebelastingen Amstelland geeft aan dat waarschijnlijk 5% van de belastingvorderingen oninbaar zal worden verklaard. Voor Diemen leidt dat tot de volgende berekening:

Belastingsoort	Totaalopbrengst
OZB	€ 7 miljoen
Rioolheffing	€ 3 miljoen
Afvalstoffenheffing	€ 4 miljoen
Totaal	€ 14 miljoen

- $5\% \times € 14 \text{ miljoen}$ levert een verwacht bedrag tot oninbaar verklaren van € 700.000 op.

Uiteraard monitoren we de werkelijke ontvangsten nauwkeurig. Tot op heden is er slechts een lichte achterstand (minder dan 1 %) ten opzichte van voorgaande jaren. Na het opstarten van de invorderingsmaatregelen zal snel blijken hoe zich dit verder ontwikkelt.

Een dergelijke berekening kan ook gemaakt worden voor de overige debiteuren. Met name de inkomsten van erfpacht en de verhuur van grond komen hier in beeld. Het betreft hier totaal een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 3 ton. 5% van dit bedrag levert een verwacht oninbaar te verklaren bedrag van € 15.000 op.

Lagere belastingopbrengsten

Toeristenbelasting

De hotelbranche is één van de sectoren die hard geraakt wordt door de coronacrisis. Na maanden gesloten te zijn, zijn de hotels vanaf 19 mei weer open met inachtneming van de anderhalve meter samenleving. Dit heeft uiteraard gevolgen voor het aantal overnachtingen dat in 2020 zal plaatsvinden en daarmee ook voor de opbrengsten toeristenbelasting.

Het is lastig in te schatten wat de werkelijke effecten worden omdat onzeker is hoe de crisis zich gaat ontwikkelen. Vooralsnog halveren we de verwachte opbrengst toeristenbelasting. Dit levert een lagere opbrengst van € 275.000 op.

Marktgelden

Tijdens de coronacrisis is getracht de markt zo goed als mogelijk open te houden. Tijdens de coronacrisis hoefde geen marktgeld betaald te worden. Dit levert voor 2020 een lagere opbrengst van € 10.000 op.

Parkeerbelasting

De opbrengsten parkeerbelasting zullen naar verwachting iets lager zijn. Daarentegen zijn ook de kosten lager. Per saldo worden geen grote afwijkingen verwacht.

Precariobelasting

De anderhalve meter samenleving zorgt ervoor dat terrassen uitgebreid mogen worden op gemeentelijke grond. De gemeente probeert hier zo goed mogelijk bij mee te werken. Voor de tijdelijke uitbreidingen wordt geen extra precariobelasting geheven. Dit zou grofweg een meeropbrengst van € 5.000 opleveren.

Uitstel betaling dividend

De gemeente ontvangt van twee bedrijven dividend, de BNG en NV De Meerlanden. Als gevolg van de Covid-19 uitbraak en de onzekerheid over de uitwerking daarvan op de liquiditeitspositie en de verwachtingen die banken hebben omtrent de uitkering van dividend, stellen zowel de BNG als NV De Meerlanden voor de uitbetaling van het dividend niet op het gebruikelijke moment uit te betalen maar afhankelijk te maken van de ontwikkeling van de crisis en afhankelijk te stellen van het verdere verloop van de crisis. Als aandeelhouder achten wij dit ook verantwoord.

Vooralsnog is de verwachte dividenduitkering niet lager dan het in de begroting 2020 geraamde bedrag (€ 104.000).

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Compensatie RIJK	pm
Versoepeling invorderingsbeleid	
- aanvullende bijdrage Gemeentebelastingen Amstelland	25.000
Meer oninbare vorderingen	
- belastingvorderingen	700.000
- overige vorderingen	15.000
Lagere belastingopbrengsten	
- toeristenbelasting	275.000
- marktgelden	10.000
- parkeerbelasting	-
- precariobelasting	5.000
Uitstel betaling dividend	-
Totaal	1.030.000